

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 222.411 van 7 februari 2013
in de zaken (I) A. 207.409/XII-7186
en (II) A. 207.415/XII-7188**

GEMEENTERAADSVERKIEZING VAN 14 OKTOBER 2012 TE HEERS

In zake: (I) Freddy DAWANS
wonende te 3870 Heers
Weerstandersstraat 23
(II) Gerald KINDERMANS
wonende te 3870 Heers
Steenweg 161

Belanghebbende partijen (I + II):

1. Laurent MATHEI
2. Kristof PIRARD
beiden bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Edwin Bellis
kantoor houdend te 3000 Leuven
Sint-Maartenstraat 61/0002

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld door Freddy Dawans op 24 december 2012, is gericht tegen het besluit van 13 december 2012 van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in de provincie Limburg, waarbij zijn verzoekschrift met bezwaren inzake de gemeenteraadsverkiezing te Heers deels ontvankelijk en deels gegrond wordt verklaard en Kristof Pirard wordt geschorst in de uitoefening van zijn mandaat als gekozen gemeenteraadslid in de gemeenteraad van Heers voor een periode van één maand.

Het beroep, ingesteld door Gerald Kindermans op 24 december 2012, is gericht tegen het besluit van 13 december 2012 van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in de provincie Limburg, waarbij zijn verzoekschrift met bezwaren inzake de gemeenteraadsverkiezing te Heers deels ontvankelijk en deels gegrond wordt verklaard en Kristof Pirard wordt geschorst in de uitoefening van zijn mandaat als gekozen gemeenteraadslid in de gemeenteraad van Heers voor een periode van één maand.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Laurent Mathei en Kristof Pirard, belanghebbende partijen, hebben elk een memorie van antwoord ingediend.

Auditeur Iris Verheven heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 5 februari 2013.

Staatsraad Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Edwin Bellis, die verschijnt voor de belanghebbende partijen, is gehoord.

Auditeur Iris Verheven heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 14 oktober 2012 hebben in Heers gemeenteraadsverkiezingen plaats. Op grond van hun verkiezingsresultaat is aan de deelnemende lijsten het volgende aantal zetels in de gemeenteraad toegewezen:

- Open VLD: 3 zetels
- N-VA: 3 zetels
- sp.a - DUMONT: 8 zetels
- CD&V: 5 zetels.

Verzoeker Dawans was lijsttrekker op de kartellijst sp.a – DUMONT en verzoeker Gerald Kindermans was lijsttrekker voor de lijst CD&V. Belanghebbende partij Laurent Mathei was kandidaat op de lijst sp.a – DUMONT en belanghebbende partij Kristof Pirard was lijsttrekker voor de lijst Open VLD.

Alle vier genoemden zijn door het gemeentelijk hoofdbureau verkozen gemeenteraadsleden verklaard.

3.2.1. Bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in de provincie Limburg worden door Freddy Dawans en Gerald Kindermans twee onderscheiden doch identiek geformuleerde bezwaren ingediend naar aanleiding van de verkiezingen te Heers. Zij vorderen, eensdeels, de ongeldigverklaring van de gemeenteraadsverkiezing en, anderdeels, dat de kandidaten Laurent Mathei en Kristof Pirard van hun mandaat vervallen worden verklaard.

3.2.2. De eerste klacht is gericht tegen Laurent Mathei voor een zogenaamde lastercampagne. De tweede klacht is gericht tegen Kristof Pirard, wegens inbreuk op artikel 194, eerste lid, 4°, van het lokaal en provinciaal kiesdecreet van 8 juli 2011 (LPKD), houdende verbod van het gebruikmaken van niet-commerciële reclameborden of affiches die groter zijn dan 4m² tijdens de sperperiode van drie maanden die de verkiezingen voorafgaan.

Bezwaarindieners zijn van oordeel dat deze onregelmatigheden de uitslag van de verkiezingen en de zetelverdeling hebben kunnen beïnvloeden. Minstens moeten L. Mathei en K. Pirard van hun mandaat vervallen worden verklaard.

3.2.3. In hun bezwaar formuleren bezwaarindieners volgende punten in verband met de zogenaamde lastercampagne:

- er is tijdens de verkiezingscampagne op een georganiseerde wijze lasterlijke informatie verspreid waarbij beweerd werd dat er sprake was van omkoping van kandidaten, met de bedoeling een voorakkoord over een coalitie mogelijk te maken tussen CD&V, sp.a en sommige Open VLD-ers;
- volgens deze laster zouden verzoekers drie Open VLD-kandidaten, namelijk P. Vanswegenhoven, J. Royer en B. Schroyen, hebben omgekocht om samen een coalitie te vormen;
- de laster zou zijn gestuurd door kartelpartner DUMONT van de lijst sp.a – DUMONT en een aantal Open VLD-ers;
- P. Vanswegenhoven, voorzitter van Open VLD, tevens zevende kandidaat op de lijst, heeft op 27 en 28 oktober 2012 in het Belang van Limburg deze laster aangeklaagd en heeft een oproep gericht via zijn Facebook tot het zich melden van getuigen;
- van minstens van één van de verkozenen, met name Laurent Mathei, DUMONT-vertegenwoordiger en 17de kandidaat op de lijst sp.a – DUMONT, is vernomen dat deze uitdrukkelijk beweerd heeft dat er sprake was van omkoping van drie Open VLD-kandidaten.

Verzocht wordt de lastercampagne uitgaande van Laurent Mathei te mogen bewijzen met getuigen.

Zoals bezwaarindieners stellen heeft Open VLD twee zetels verloren, en binnen de kartellijst sp.a – DUMONT is het stemmenaantal van de enige sp.a-verkozene zeer sterk verminderd ten opzichte van vorige verkiezingen terwijl de DUMONT-kandidaten fors bijwinnen en dat daar waar bij de vorige

verkiezingen sp.a en DUMONT als deel van het kartel elk drie zetels haalden, het sp.a- deel nu nog slechts één zetel haalt en het DUMONT-deel zeven zetels. Bezwaarindieners zijn bijgevolg van mening dat de verkiezingsuitslag duidelijk werd beïnvloed door de georganiseerde lastercampagne.

3.2.4. Inzake de klacht tegen Kristof Pirard leggen verzoekers bezwaar neer wegens inbreuk op artikel 194, eerste lid, 4°, LPKD, omdat in de periode van drie maanden die voorafgaan aan de verkiezingen:

- K. Pirard meer dan een maand een reclame van groter dan 4 m² voor drie vrouwelijke kandidaten met hemzelf als lijsttrekker had aangebracht op een bestelwagen die regelmatig stond geparkeerd langs de Steenweg tegenover huisnummer 85;
- bovendien stond ter hoogte van de krantenwinkel op de Steenweg nog een reclamebord van K. Pirard met dezelfde kandidaten dat eveneens ruim groter was dan de toegelaten 4 m².

De niet-toegelaten verkiezingspropaganda, met name de te grote borden en affiches, heeft volgens bezwaarindieners de verkiezingsuitslag beïnvloed.

3.3.1. Op 13 december 2012 neemt de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in de provincie Limburg de beide beslissingen waarvan beroep.

3.3.2. De eerste rechter beslist:

- dat het verzoek van verzoekers ontvankelijk is, behoudens een mondeling ter zitting van 6 december 2013 geformuleerd bijkomend bezwaar;
- dat de klacht in verband met de beweerde lastercampagne ongegrond moet worden verklaard;
- dat Kristof Pirard, overeenkomstig artikel 205, § 1, en 2 *juncto* artikel 194, eerste lid, 4°, LPKD, wordt geschorst in de uitoefening van zijn mandaat als gekozen gemeenteraadslid van Heers voor een periode van één maand.

3.3.3. Met betrekking tot het bezwaar betreffende de vermeende lastercampagne overweegt de Raad voor Verkiezingsbetwistingen wat volgt:

“Overwegende dat inzake de klacht houdende de lastercampagne, door verzoeker in het verzoekschrift van 13 november 2012 geen namen van getuigen van de laster worden genoemd noch enige schriftelijke getuigenis wordt bijgebracht;

Dat zulks niet kan worden rechtgezet middels latere, aanvullende getuigenissen in weerwil van artikel 210 LPKD;

Overwegende dat de beweringen van de heer Pascal Vanswegenhoven, Open VLD-voorzitter, in een krantenartikel en zijn oproep via Facebook tot het zich melden van getuigen niet volstaan als bewijs;

Overwegende dat de blog van satiricus Winand Bruninx onder de noemer ‘vanhuurezegge’ over het voorakkoord tussen CD&V, sp.a en sommige Open VLD-ers, evenmin als een afdoende bewijs kan worden aanzien voor georganiseerde laster met de bedoeling de uitslag van de verkiezingen te beïnvloeden;

Overwegende ook dat de Raad zich niet moet uitspreken over de kwalificatie van een onregelmatigheid als laster, wel over het feit of een onregelmatigheid, indien ze is bewezen – in casu quod non – de zetelverdeling tussen de verschillende lijsten heeft kunnen beïnvloeden (artikel 204 LPKD);

Gelet bovendien op de vaste rechtspraak van de Raad van State die stelt dat de verkiezingen niet ongeldig kunnen worden verklaard als de zetelverdeling kon worden gewijzigd, maar als niet kan worden aangetoond welke wijzigingen het gevolg van de onregelmatigheden konden zijn (R.v.St., Verk. Boom, nr 18.172, 16 maart 1977);

Overwegende dat de verschuivingen die zich hebben voorgedaan tegenover voorgaande verkiezingen een normaal verschijnsel is, eigen aan verkiezingen (R.v.St., Verk. Begijnendijk, nr 23.034, 17 maart 1983 en R.v.St., Verk. Schoten, nr 24.074, 25 maart 1983);

Overwegende dat bijgevolg de klacht in verband met de beweerde lastercampagne ongegrond moet worden verklaard.”

3.3.4. Wat betreft de schending van artikel 194, eerste lid, 4°, LPKD, overweegt de Raad voor Verkiezingsbetwistingen:

“Overwegende dat inzake de klacht tegen de heer Kristof Pirard wegens inbreuk op artikel 194, eerste lid, 4° van het LPKD, er voor minstens één niet-commercieel reclamebord, met name dit aan de Steenweg ter hoogte van de krantenwinkel, aangetoond is dat het de maximum toegelaten afmetingen van 4 m² overschreed en dat het stond opgesteld in de periode van drie maanden voorafgaand aan de verkiezingen;

Gelet op de vaste rechtspraak van de Raad van State dat een bestelwagen, waarop aan de zijkant affiches zijn aangebracht, zonder die affiches niet

als een bord geïdentificeerd kan worden en dat dergelijke verkiezingspropaganda ook niet valt onder het voorschrift van de wet van 7 juli 1994 (R.v.St., Verk. Westerlo, nr 95.193, 8 mei 2001);

Overwegende bijgevolg dat de publiciteit op de bestelwagen, niet als een inbreuk op de maximum toegelaten afmetingen van niet-commerciële reclameborden of affiches moet worden beschouwd;

Overwegende dat kandidaat en lijsttrekker de heer Kristof Pirard kennelijk op de hoogte was van de maximum toegelaten afmetingen van reclameborden of affiches, of, minstens, als kandidaat op de hoogte behoorde te zijn;

Gelet op de vaste rechtspraak van de Raad van State dat het voeren van verkiezingspubliciteit op niet-commerciële reclameborden die de wettelijk toegelaten afmetingen overschrijden een inbreuk betreft op de wet van 7 juli 1994 en leidt tot de vervallenverklaring van het mandaat (R.v.St., Verk. Heusden-Zolder, nr. 52.266, 16 maart 1995);

Overwegende dat thans op basis van artikel 205, § 1 en 2 van het LPKD onderhavig rechtscollege beter rekening kan houden met de zwaarte en de omstandigheden van de inbreuk, en voor de betrokken kandidaat en lijsttrekker een sanctie kan uitspreken gaande van een maximale schorsing van drie maanden in de uitoefening van het mandaat tot de definitieve vervallenverklaring van het mandaat;

Overwegende dat bij niet naleving van artikel 194, eerste lid, 4°, en wanneer dit gebeurt op grote schaal, dit voor de overtreder een ontoelaatbaar voordeel kan opleveren tegenover kandidaten die de reglementering ter zake wel naleven, en waardoor de verkiezingsuitslag kan worden beïnvloed;

Overwegende dat moeilijk kan worden aangenomen dat de overschrijding van de maximum toegelaten afmetingen op één bord van aard zou zijn om de kiezers dermate te beïnvloeden dat een herverdeling van zetels mogelijk wordt;

Dat daardoor deze inbreuk niet door onderhavig College kan worden weerhouden als grond om de gemeenteraadsverkiezingen ongeldig te verklaren;

Overwegende dat de inbreuk door bezwaarde niet wordt ontkend;

Overwegende dat kandidaten zich dienen te houden aan de regels die in de toepasselijke wetgeving worden opgelegd.”

IV. Samenvoeging

4. De twee beroepen hebben betrekking op dezelfde gemeenteraadsverkiezingen en worden voor de goede rechtsbedeling samengevoegd.

V. Onderzoek van de middelen

5. Verzoekers voeren in hun verzoekschrift twee middelen aan.

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

- 6.1. In het eerste middel uiten verzoekers in een eerste onderdeel kritiek op de weigering, door de rechter in eerste aanleg, om getuigen te horen:

“Immers werd in het verzoekschrift van 13 november 2012 uitdrukkelijk gevraagd om te mogen bewijzen met getuigen dat er sprake is van een lastercampagne.

Op dit verzoek om één en ander te mogen bewijzen met getuigen is niet ingegaan, zelfs het verzoek om een getuigenverhoor te mogen organiseren, werd niet besproken.

Nergens wordt vermeld in art. 210 LPKD dat de lijst van namen op voorhand in het verzoekschrift of in de memorie moet worden meegedeeld.

Men kan vanzelfsprekend principieel vragen om getuigen te mogen oproepen, waarna men dan de lijst van getuigen kan meedelen.

Overigens heeft de raad voor verkiezingsbetwistingen een aantal betrokken partijen laten oproepen op de hoorzitting, m.n. de heer Benny Schroyen, die in het verzoekschrift genoemd werd als één van de drie slachtoffers van de lijst Open VLD, waarover gezegd werd dat zij zich hadden laten omkopen.

Verzoeker heeft op de hoorzitting duidelijk aan de Raad voor Verkiezingsbetwistingen gevraagd een vraag te stellen aan de heer Benny Schroyen, m.n. waarom hij dacht dat hij zijn stemmen gehalveerd had gezien en of hij van mening was dat er sprake was van een lastercampagne met betrekking tot omkoping.

Hierop is de voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen niet willen ingaan.

Heel wat mensen werden opgeroepen om aanwezig te zijn op de hoorzitting, doch men heeft geen enkele moeite gedaan om deze ook maar een uitspraak te laten doen met betrekking tot de aantijgingen die nochtans zeer concreet geformuleerd waren in het verzoekschrift.

Het is absoluut niet zo dat verzoeker één en ander heeft willen rechtzetten door zogenaamde aanvullende getuigenissen in weerwil van art. 210 LPKD, doch verzoeker wilde enkel dat de opgeroepen getuigen zouden gehoord worden, waarop men niet is ingegaan.

Art. 210 LPKD handelt enkel over het bijbrengen van overtuigingsstukken, doch niet over de mogelijkheid voor de Raad voor Verkiezingsbe-

twistingen tot het houden van een getuigenverhoor, ten einde de waarheid aan het licht te doen komen.

In geen enkele regel staat geschreven dat de lijst van de te horen of op te roepen getuigen op voorhand moet worden meegedeeld. Verzoeker kende deze namen trouwens niet, gezien de heer Vanswegenhoven weliswaar verklaarde te beschikken over getuigenissen, doch deze namen niet had bekendgemaakt.

De getuigen die werden aangehaald in het verzoekschrift en zelfs werden opgeroepen door de Raad voor Verkiezingsbetwistingen werden niet eens gehoord op de zitting, zelfs niet nadat verzoeker uitdrukkelijk gevraagd had de heer Benny Schroyen een uitdrukkelijke en duidelijke vraag te stellen.

Verzoeker wilde verder de mogelijkheid krijgen om op een volgende zitting bijkomende getuigen te laten horen waarop men niet is ingegaan en waarover zelfs geen concrete uitspraak wordt gedaan.

In die omstandigheden kan verzoeker zich derhalve geenszins akkoord verklaren met de bestreden beslissing, gezien deze niet de gelegenheid heeft gegeven aan verzoeker om één en ander te bewijzen met getuigen en gezien de Raad voor Verkiezingsbetwistingen zelfs niet is ingegaan op het verzoek om de aanwezige getuigen te ondervragen die nochtans door de Raad voor Verkiezingsbetwistingen zelf werden opgeroepen en na uitdrukkelijk verzoek hiertoe vanwege verzoeker.”

6.2. Vervolgens doen verzoekers in een tweede onderdeel van hun eerste middel volgend appel aan de Raad van State:

“Verzoeker is van mening dat zelfs door de Raad van State nog onderzoeksmaatregelen kunnen worden bevolen, dit in graad van beroep.

‘Zo kan, wanneer het oorspronkelijk ingediend bezwaar voor de bestendige deputatie een duidelijk verstaanbaar middel bevat, maar dit middel op onvoldoende of onvolledige wijze, met concrete feiten is gestaafd, de Raad van State onderzoeksmaatregelen bevelen (R.v.St., Verk. Koksijde, nr. 18.145, 1 maart 1977; R.v.St., Verk. Meise, nr. 18.156, 8 maart 1977).’

Verzoeker vraagt dan ook dat de Raad van State vooralsnog een getuigenverhoor zou bevelen, ten einde duidelijk te kunnen nagaan of de beweringen van ondermeer de heer Pascal Vanswegenhoven met de werkelijkheid overeen stemmen.

Het moge duidelijk zijn op basis van de beoordeling van de verkiezingsuitslag dat er een meer evenwichtige spreiding zou geweest zijn tussen de verkozenen van de beide kartelpartners sp.a en DUMONT, en dat de rangorde tussen de Open VLD-kandidaten anders zou geweest zijn. Het is immers niet aan te nemen dat [Freddy Dawans] als lijsttrekker van het kartel sp.a – DUMONT slechts als 12° scoorde binnen de kartellijst, en sinds de vorige verkiezingen ongeveer 400 stemmen verloor, terwijl de lijstduwer DUMONT er deze bij kreeg.”

Beoordeling

7.1. De Raad van State treedt in verkiezingszaken op als rechter in hoger beroep en beoordeelt het gehele geschil. Zijn beslissing komt in de plaats van die van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Verzoekers hebben bijgevolg geen belang bij grieven die steunen op procedurefouten door de eerste rechter, inzonderheid wat het toelaten of afwijzen van getuigenverklaringen betreft. Het devolutief karakter van het hoger beroep bij de Raad van State heeft immers tot gevolg dat geen acht geslagen moet worden op onregelmatigheden waarmee de rechtsgang voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen behept zouden zijn.

7.2. Het eerste middelonderdeel is bijgevolg onontvankelijk.

8.1. Blijkens artikel 216, tweede lid, LPKD, vermag de Raad van State de verkiezing “alleen geheel of gedeeltelijk ongeldig [verklaren] op grond van onregelmatigheden die de zetelverdeling tussen de verschillende lijsten kunnen beïnvloeden”.

De bewoordingen “zetelverdeling tussen de verschillende lijsten” kan enkel begrepen worden als refererend aan een onregelmatigheid waardoor ingevolge een stemmenverschuiving de ene lijst meer zetels kan hebben verworven ten nadele van een andere lijst.

Verzoekers beweren echter niet in het tweede middelonderdeel dat voor hun lijst een zetel verloren zou zijn gegaan en dat, indien de beweerde onregelmatigheden zich niet hadden voorgedaan, de zetelverdeling tussen de onderscheiden lijsten er anders zou hebben uitgezien. Enkel vertogen zij “dat er een meer evenwichtige spreiding zou geweest zijn tussen de verkozenen van de beide kartelpartners sp.a en DUMONT, en dat de rangorde tussen de Open VLD-kandidaten anders zou geweest zijn” of, met andere woorden, dat de vermeende onregelmatigheden interne verschuivingen tot gevolg konden hebben, eensdeels, binnen de lijst sp.a – DUMONT en, anderdeels, binnen de lijst Open VLD.

Die vaststelling volstaat om de vordering tot ongeldigverklaring van de verkiezingen als onontvankelijk af te wijzen.

8.2. Blijkens artikel 216, vierde lid, LPKD, vermag de Raad van State een gemeenteraadslid van zijn mandaat vervallen verklaren “overeenkomstig artikel 205 [LPKD]”.

Artikel 205 LPKD voorziet in vervallenverklaring voor een verkozen kandidaat “die de bepalingen van artikel 191, § 2 en § 3, artikel 194 of artikel 199, niet naleeft”. Het zijn voorschriften met betrekking tot de maximaal toegelaten uitgaven voor propaganda (artikel 191), verboden of gereguleerde propagandamiddelen tijdens de drie maanden die de datum van de verkiezingen voorafgaan (artikel 194) en de behoorlijke aangifte van de verkiezingsuitgaven (artikel 199).

Het “voeren van een lastercampagne” is bijgevolg door de decreetgever niet aangemerkt als een reden tot vervallenverklaring van het mandaat van verkozen raadslid. Het kan dus niet de vordering tot vervallenverklaring van L. Mathei verantwoorden.

8.3. Het tweede middelonderdeel is, gelet op wat voorafgaat, niet ontvankelijk.

8.4. Aangezien het eerste middel in zijn geheel niet ontvankelijk is, is het verzoek tot getuigenverhoor reeds om die reden alleen niet dienend.

8.5. Het eerste middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

9. Verzoekers verwoorden hun tweede grief in de volgende bewoordingen:

“Enkel volledigheidshalve wordt door verzoeker trouwens meegedeeld dat de verwijzing naar de zogenaamde vaste rechtspraak van de Raad van State met betrekking tot de bestelwagen absoluut onjuist is. Het gaat in casu niet over het feit of de bestelwagen als een bord geïdentificeerd kan worden of niet, doch het gaat om het feit dat de erop aangebrachte publiciteit groter was dan 4 m², zoals trouwens blijkt uit de duidelijke vaststellingen van de gerechtsdeurwaarder. Of een publiciteit nu op een verkiezingsbord wordt aangebracht of op de wand van een bestelwagen, in geen enkel geval kan de publiciteit groter zijn dan 4 m².”

Beoordeling

10.1. De Raad valt verzoekers hierin bij, dat de argumentatie of een bestelwagen een bord is zonder relevantie is wanneer de op de wagen aangebrachte affiche zélf reeds de toegelaten oppervlakte van 4m² te boven gaat. Voorliggende zaak verschilt in zoverre van de zaak waarover de Raad zich heeft uitgesproken bij arrest nr. 95.193 van 8 mei 2001.

10.2. Belanghebbende partijen betogen evenwel, dat de gewraakte propaganda niet één affiche, maar drie afzonderlijk aangebrachte stickers betreft, die – elk apart – kleiner zijn dan de toegelaten maximumafmetingen. Zij erkennen dan weer dat – opgeteld – de totale oppervlakte wél dit maximum te boven gaat. Zij betwisten voorts de beweerde duur van de aanplakking en wijzen erop dat eerste belanghebbende slechts één van de vier kandidaten op de affiche was.

10.3. Wat daar ook van zij, merkt de Raad van State op dat Kristof Pirard de andere tenlastelegging in eerste aanleg toegaf, daarvoor door de eerste rechter reeds schuldig is bevonden aan overtreding van de voorschriften inzake

kiespropaganda, dat die rechter oordeelde dat een weerslag op de globale verkiezingsuitslag met een herverdeling van zetels niet aannemelijk is zodat niet tot ongeldigverklaring moest worden besloten, dat voorts een vervallenverklaring niet in een redelijk verband van evenredigheid staat tot de misstap en dat Kristof Pirard vervallen verklaard wordt voor een periode van één maand van zijn mandaat.

De Raad van State ziet niet in wat een eventueel schuldig bevinden van Kristof Pirard, wat mede het gebruik van propaganda op de bestelwaggen betreft, aan dit oordeel moet doen wijzigen. Deze bij veronderstelling bijkomende onregelmatigheid met betrekking tot de afmeting van de verkiezingsborden en -affiches gebruikt door een partij kan niet worden geacht aan die partij een zodanig stemmenaantal te hebben opgeleverd dat, ware zij niet begaan, de zetelverdeling erdoor zou beïnvloed zijn. Het is immers, behoudens een gebruik op zeer grote schaal van dat propagandamiddel, onwaarschijnlijk dat de kiezers hun stem laten afhangen van de grootte van de verkiezingsborden en -affiches. De gevraagde sanctie van vervallenverklaring van het mandaat dan weer komt, gelet op de omvang van de bij veronderstelling beide begane overtredingen, nog steeds als overdreven zwaar voor.

10.4. Noch is er daarom reden om de verkiezingen op grond van deze grief ongeldig te verklaren, noch om de aan Kristof Pirard opgelegde sanctie te verzwaren.

10.5.1. Kristof Pirard vraagt met verwijzing naar de devolutieve werking van het hoger beroep dat integendeel geen schorsing dient opgelegd te worden omdat dit “een zware sanctie was voor de weerhouden inbreuken”.

10.5.2. Daargelaten of zo een verzoek ontvankelijk mag worden geformuleerd door een belanghebbende partij die niet zelf in beroep is gegaan tegen de beslissing *a quo*, merkt de Raad van State op dat betrokkene minstens de andere tenlastelegging heeft toegegeven. De eerste rechter bijvallend dat kandidaten

“zich te houden hebben aan de regels die in de toepasselijke wetgeving worden opgelegd”, oordeelt de Raad van State dat de sanctie opgelegd in eerste aanleg, namelijk de schorsing in de uitoefening van het mandaat voor een periode van één maand, de gegeven omstandigheden in acht genomen, gehandhaafd moet worden.

BESLISSING

1. De zaken A. 207.409 en A. 207.415 worden gevoegd.

2. De Raad van State verwerpt de beroepen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 7 februari 2013, door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Dierk Verbiest,	kamervoorzitter,
Johan Lust,	staatsraad,
Geert Van Haegendoren,	staatsraad,
bijgestaan door	
Bram Van Thillo,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Bram Van Thillo

Dierk Verbiest